ROZALIA COLCIAR

# APOZIȚIA ECUATIVĂ ŞI VALORILE EI SEMANTICO-PRAGMATICE ÎN TEXTUL DIALECTAL

## 1. Considerații teoretice

Apoziția şi raportul apozitiv constituie un subiect controversat în lingvistica românească. Abordările de tip tradițional interpretează apoziția fie prin prisma raportului de dependență sintactică (subordonare), considerând-o „atribut substantival, indiferent de cazul termenului determinat sau acordat în caz cu acesta” (GLR 1966, p. 128), fie prin prisma relației sintactice de nondependență, respectiv a raportului de echivalență referențială şi sintactică a termenilor implicați (Guțu Romalo 1973, p. 41–45; Teodorescu 1974, p. 5–8; LRC 1978, p. 632).

Abordările mai recente (Draşoveanu 1997, p. 75–76, 119–131; Neamțu 2004; 2006–2007, p. 138; Hodiş 2006, p. 128 şi urm.; Pomian 2013, p. 125) exclud apoziția din rândul funcțiilor sintactice, vorbind despre o categorie distinctă: „nonfuncția”[1], alături de subiect şi de nominalul în vocativ.

Interpretările din perspectivă semantică privesc relația apozitivă, alături de cea de coordonare, drept o relație de „adordonare”, expresie a unui raport nesintagmatic, în afara relațiilor de tip cazual (Diaconescu 1989, p. 127–205). Pentru D. Irimia (1997, p. 510), ea reprezintă „expresia sintactică a intersectării a două sau mai multe perspective semantice din care este interpretată la un moment dat o aceeaşi realitate extralingvistică”, iar C. Dimitriu (2002, p. 1498) consideră că apoziția şi baza (antecedentul ei) presupun o singură noțiune, între aceşti termeni neexistând sinonimie sintactică şi, uneori, nici lexicală (baza este „tradusă” de către vorbitor printr-o apoziție, orice termen al codului putând fi apoziționat cu informație semantică). Astfel, din punct de vedere semantic, apoziția şi baza (suportul sau antecedentul ei) sunt coreferențiale: baza, ca prim termen al sintagmei, introduce referentul în discurs, iar apoziția, ca al doilea termen, îl reia, dublându-l[2].

Din punct de vedere pragmatic, între apoziție şi bază se stabileşte o relație de echivalență discursivă, realizată prin activarea unor posibilități semantice, virtual

[1] Argumentul acestei teze este acela că apoziția este o construcție sintactică lipsită, în orice context, de mărcile specifice oricărui tip de relație sintactică şi deci nu actualizează valențe (de unde şi situarea ei între pauze).

[2] Prin faptul că oferă detalii despre caracteristicile bazei, apoziția funcționează, după GBLR (2010, p. 596), ca un „predicat semantic secundar”.

*DACOROMANIA, serie nouă, XXIV, 2019, nr. 2, Cluj-Napoca, p. 147–154*

**BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)**

prezente în matricea termenului. Sintagma apozitivă este, potrivit GALR (2005, p. 620), un fapt lingvistic eminamente discursiv, act de limbaj şi strategie discursivă, ea marcând o întrerupere a mesajului sub forma unui element suplimentar prin care locutorul dublează prima denumire. Apoziția (referință virtuală) precizează o altă caracteristică a referentului introdus în discurs prin primul termen (referință actuală), pe care îl reia şi îl completează. Se poate deci afirma că acelaşi referent este introdus în enunț din două sau mai multe perspective diferite.

## 2. Apoziția ecuativă în textul dialectal

În conformitate cu delimitările propuse de GALR (2005, p. 619–631), realizarea prototipică a apoziției este cea nominală, distingându-se două tipuri de apoziții nominale: *ecuative* şi *atributive*. Dacă apoziția *atributivă* este un tip special de predicat secundar apozitiv, obligatoriu postpus bazei şi nesubstituibil acesteia, apoziția *ecuativă* este, la rândul ei, un predicat secundar postpus bazei, dar substituibil acesteia. Distincția dintre apoziție şi bază se realizează doar în funcție de topică, schimbarea ei implicând inversarea rolurilor: baza devine apoziție, iar apoziția se transformă în bază. Dată fiind perfecta echivalență a termenilor, în absența relației apozitive, oricare dintre cei doi termeni acoperă integral referința termenului introdus în discurs.

Studiul de față urmăreşte apoziția şi modul de exprimare a relației apozitive ecuative în textul dialectal[3], pe baza corpusurilor de texte dialectale publicate (vezi *infra*, **a) Surse**). În acord cu aprecierile exprimate de către Magdalena Vulpe (2004, p. 72–78), considerăm faptele *dialectale* ca aparținând limbii *vorbite*, alături de cele *populare* şi de elementele de limbă *standard*, diferențierea față de ultimele două realizându-se la nivelul răspândirii geografice. Astfel, faptele dialectale, spre deosebire de celelalte amintite, au o circulație teritorială mai mult sau mai puțin limitată, nefiind admise, ca şi cele de limbă populară, în aspectul normat al limbii[4].

Structurile apozitive ecuative pot fi clasificate în funcție de varietatea *lexicală* şi de virtualitățile semantice actualizate în discurs[5]. La nivel morfosintactic, tiparul apozitiv cel mai frecvent este reprezentat de două nominale coreferențiale, însă apoziția poate fi realizată prin orice parte de vorbire sau printr-o propoziție atributivă.

**2.1.** Din punctul de vedere al complexității structurii lexicale, se pot *evidenția* două tipuri de structuri apozitive: (a) *apoziția simplă* şi (b) *apoziția complexă* sau *înlănțuită*.

[3] Nu am urmărit apoziția atributivă, deoarece acest tip este mai puțin întâlnit în textul dialectal, el fiind prezent mai mult în limba vorbită de către persoane cu un nivel mediu şi înalt de instrucție.

[4] Cf. şi Colciar 2018, p. 73–74 şi *passim*.

[5] După D. Irimia (1997, p. 510), spre deosebire de celelalte relații sintactice, esența apoziției constă în modul specific de dezvoltare a complementarității sintaxă–semantică în actul de comunicare lingvistică.

BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)

a) *Apoziția simplă* este reprezentată de structura binară, prototipică, în cadrul căreia baza este explicată printr-o structură dezvoltată, parafrazată sau specificată, elementele componente ale acestei structuri putând fi, opțional, însoțite de determinanți:

(1) *Erẹá ɯo vertelíță acoló bạtrín-aṣá,* ***ɯo foméịe cam de pátruzăź‿dẹ-anḭ, aṣá*** (TDO, p. 10);
(2) *Câ sî spúni cî ásta-ị ɯobịsêịu nóstru/* ***tradíțịa nɯástrî*** *[ɛ]* ***moldọvenẹáscî*** (NALR Mold. Bucov. TD I/1, p. 208);
(3) *fa‿cu muj'd'éị / cu a [k] usturóị /* ***áị̯ɯ ál‿la noị aṣá-ị zîc/ áị̯ɯ*** (GS, p. 149);
(4) *O vinít fìsóri,* ***továrăṣî d'ĭ‿sat*** (TDMA, p. 298);
(5) *Că íŋcă zîc amú veĉínŭ‿aísta/* ***iŋjînẹ́rḭu/*** *ṣ-o făcú[t]* (GS, p. 122)[6].

b) În cazul apoziției *complexe* sau *înlănțuite*, baza are o interpretare de tip listă; printr-un mecanism de identificare, sunt extrase, dintr-o sumă de variabile, elementele definitorii pentru entitatea prezentă în discurs:

(1) *Și dim‿măruntắịile pórcului,* ***din rărúnk, splínă, boșóg și ficát****, le tocắm separát* (TDO, p. 8);
(2) *ịerá hóra mắri...* ***și flăcắị și bábi și moșnéź*** (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 14);
(3) *Sămănắm tɯót fị́élu dị cultúrị:* ***pɯopuṣɯóị, răsărítâ, grîɯ*** (Guia 2014, p. 206);
(4) *Toți îmbrăcáți naționál,* ***ițắrị, camáșâ frumɯắsâ cu bɯắndâ frumɯắsâ*** (*ibidem*, p. 348);
(5) *ịeị întrebuḭințáză scúle:* ***vî́rșiị̯...*** ***setĉ****, mă rog,* ***anumíte cîrlígẹ*** *cáre le pun aṣá-n drúmu péșteluị* (TDO, p. 351).

**2.2.** După capacitatea apoziției de a explicita sau de a sintetiza conținutul informațional al bazei, se disting: (a) apoziția *rezumativă* (sau *sintetică*, după Irimia 1997, p. 515) și (b) apoziția *multiplă* sau *analitică*.

a) Apoziția *rezumativă* sau *sintetică* reia, de obicei printr-un singur termen (cel secund), reprezentat mai ales de un pronume nehotărât sau demonstrativ, o succesiune de unități coordonate care reprezintă baza. Acest termen concentrează, în planul său semantic, componentele semantice ale termenului-bază multiplu:

(1) *Trebuị́á să aị t'igáịa de pădúrẹ, ɯálă, sâ áị̯bâ castrón,* ***tot*** *ĉe-s‿trébue ca ṣ-acásâ* (TDO, p. 4);
(2) *Îl bɯóșésți nị́ámurli rúdị̯li/ ... cumị́étriḭ priị́étịniị̯* ***tó[t]*** (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 208);
(3) *[a]pọ‿p-ạĉ́ẹ́ę primăvắră/ trắbuḭe... văzú[t]‿d'iŋ‿ḱésťîʔẹ́ę gőzuluị/ d'ẹ a scắị̯ilor/ d'e ...* ***d'ẹ-álẹ****/ nọ!* (GS, p. 169);
(4) *Lị fâși cu ɯóɯ, cu făị́ínâ, pipị́érị,* ***cu tắtị șị̯élịa*** (Guia 2014, p. 245);
(5) *Ș-atŭ́śa đimiṅáța ápa áịa o púṅ̃ẽ-scáldă și bánu, pogăśíța, lumína, líŋgura,* ***tot****, dă la uŋ‿copíl d-ăị́ míśḭ* (ALRT II, p. 35).

[6] Am redat eșantioanele de text dialectal în maniera de transcriere în care ele apar în corpusul respectiv: în transcriere fonetică sau literarizate.

BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)

Ca apoziție cu funcție rezumativă, poate fi întâlnită în textul dialectal şi apoziția „profrază” (GALR 2005, p. 629) reprezentată de demonstrativul cu valoare neutră *asta*. Este un tip de apoziție în care baza este realizată propozițional sau frastic:

(1) *núma sím̓pla cásâ* [...] *cása n-o fos*$^{t}$*...ársî// absolu*$^{t}$ *dilóc// nu ňi̯-o rămás/ dicít símpla cásî// **asta**-n̦sámnâ//* [din] *gard/ nís‿um‿par* (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 31);

(2) *Pregătíri̯a terénului̯ péntru primăvára, arát péntru semănát porúmb, pregătíri̯a terénului̯ péntru semănát grîu̯, **ásta** la recóltți̯lj de tǫ́mnă, arát, discui̯ít, sămănát, pus înǥrăș̆ămínte, **ásta** e lúcru cáre sâ fáĉe tuámna* (Guia 2014, p. 163).

Acest tip de apoziție este considerat de către D. Irimia (1997, p. 514) drept o „apoziție interpretativă”, întrucât ea sintetizează planul semantic global al termenului-bază, termenul secund având funcția de subiect într-un nucleu predicațional prin care se interpretează realitatea extralingvistică exprimată de termenul-bază.

b) Apoziția *multiplă* sau *analitică* se caracterizează prin faptul că termenul secund al relației, realizat structural ca termen multiplu, analizează, în elementele componente, planul semantic al bazei, care este deci reprezentată ca un întreg:

(1) *Și...j* [k] *sím̓bătă, lúmẹa din‿sa‿cáre vrẹa s-ajútă* [k] *vrẹa s-ajúte... miręásа sa̯u ǧínerle víne cu plocu̯ánele **găi̯íni̯**... **ĉe áre**, mă rog, **záhăr**, **făi̯ína**, **ĉẹ-adúĉe**, **o**$^{u̯}$**o** acólo, **ĉe áre*** (TDO, p. 2);

(2) *şi sî cu̯ási bíni fócũ-ŝẹ́t/ şî tărişór/ ştii̯ **foc slab d'i t'ei̯/ sa̯u sálcî/ sa̯u brad/ sa̯u coșéni̯*** (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 15);

(3) *tot din‿cás-an̦‿scos// **maș́înî/ páturi̯/ tot/ scá*$^{u̯}$*uni mésî*** (*ibidem*, p. 31);

(4) *lu̯ai̯ vu̯o cîtíva* [sic!] *pru̯odúsă níști **pu̯orúmb**, **grîu̯*** (Guia 2014, p. 246);

(5) *şî mǫáșa-i̯ dă copíluluį̆ ĉevá dă premenẹálă: **ţǫ́ale**, **scútecẹ**, **cír̓pe*** (ALRT II, p. 254).

Este de menționat faptul că unitățile componente ale apoziției multiple sunt elemente autonome, aflate în raport de coordonare.

**2.3.** Din perspectiva relației de echivalență care se stabileşte între termenul-bază şi termenul secund, GALR (2005, p. 629) delimitează trei tipuri semantice de apoziții: (a) *de identificare*, (b) *de desemnare* şi (c) *de reformulare*, tipuri regăsite şi în textul dialectal.

a) *Apoziția de identificare* pune în evidență identitatea realității extralingvistice exprimate prin termenul-bază, al cărui conținut semantic este, cel mai frecvent, nedeterminat:

(1) *Dac-oi̯ mai̯ avẹá zíle să scîăp, să n-oi̯ [k] pínă n-oi̯ omorí únu, nu-l las, **um‿boi̯érî*** (TDO, p. 10);

(2) *ş-ápo zolím cu‿ála cu... **zolitóri̯u**/ **mămăligătóri̯u**/ nǫ/ cárę cum‿vrę îi̯ spúńi̯* (GS, p. 162);

(3) *a doilea noapte o mai vinit încă unu tăt la fel ca mine // **unu din Canci*** (Teiuş 1980, p. 142–143);

(4) *Ş-áia scu̯ǫ́ćě tot, **duri̯ér̓i̯a**, đin uri̯ękɨ̯e* (ALRT II, p. 2);

(5) *O foz‿baș ahălа, **úncu̯-so*** (*ibidem*, p. 116).

BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)

Din exemplele citate, se poate constata faptul că, sub aspect lexico-gramatical, în apoziția de identificare, termenul-bază este reprezentat mai ales printr-un pronume demonstrativ – exemplele (2) şi (5) – sau printr-un pronume nehotărât – exemplele (1), (3) şi (4).

b) *Apoziția de desemnare*[7] este inversul celei de identificare. În acest caz, termenul secund, mai puțin specific decât baza, realizează o prezentare sau o descriere a realității exprimate prin termenul-bază:

(1) *era unu Costea-n Crinț*// ***gazdă bună*** (Teiuş 1980, p. 145);
(2) *şi-n marginea rîpii acolo unde era un fag*// ***un copac***// *copacu-acela/ avea mai multă uscătură/* ***un... lemn/ gros*** *aşa* (*ibidem*, p. 147);
(3) *cîn o fost i̯i mńiș, un frát'/ḱě d'/ǵ-a lor,* ***um◡bă i̯ĕ́t mńic****, aşă/ĕ d'/ǵe tri-pátru ai̯ aşă/ĕ fórmă, îi̯ da mă-sa lápt'/ḱě dúl̂ĉĕ-ntr-un blid* (ALRT II, p. 101);
(4) *Va-zícă, cun◡d-egzémplu la şlépurĭ: i̯e un...cîrmâc, va-z-zică,* ***un om mai̯ bătrín****, cárį ári tot ĩventáru acéstui̯ mers* (TDO, p. 267).

c) *Apoziția de reformulare*[8] are la bază un raport de sinonimie, la nivel lexical sau frastic, constituind o reinterpretare lexicală a bazei:

(1) [era] *um◡muzicant...****únu Vasíli Lúpu*** (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 14);
(2) *pui̯ grăsímea la topít/* [...] *într-um◡vas/ aşá mári-ntr-****un ca ̯ún****/ cum spúni*[m] *noi̯* (*ibidem*, p. 4);
(3) *În tắtă márța-i̯ tîrg,* ***mărturíi̯e****, cum spúńĕm noi̯* (TDMA, p. 299);
(4) *Tái̯ca,* ***tátăl meu̯ al bătrín****, avẹ́á cai̯ şĭ◡cărúță* (TDO, p. 266);
(5) *Acólo le... ai̯... făcútâ o colíbă*// ***o-mvelit ̯ó ̯ré****-aşé d'e... g ̯ozɣ* (GS, p. 105).

Din exemplele redate, se poate constata faptul că ambii termeni ai relației apozitive sunt desemnați în acelaşi grad, termenul secund decodificând sau numind realitatea extralingvistică descrisă de termenul-bază.

**2.4.** Pe lângă mărcile prozodice sau grafice, în enunț apoziția poate fi semnalată şi prin mărci lexico-semantice. Este vorba despre *apozeme*, reprezentate de adverbe sau locuțiuni adverbiale cu funcție metalingvistică (explicitarea relației apozitive). În textul dialectal, sunt întâlnite în special construcții de tipul *adică* şi *(care) va să zică*:

(1) *aŋ◡găsí ̯t◡pẵ◡la zíu̯-aruŋcát/ nătréț píşti gard//* ***adíca*** *şocắnį* (NALR Mold. Bucov. TD I/1, p. 31);
(2) *şi cînd am fost... ă... că mă pun la hod'ínă/* ***adécat'e*** *nọ́ọ́ptę/ ap◡ā̯şá mă tresărę́* (GRU, p. 36);
(3) *Săpúnu-l fac dúpă ce termín cu tắtă grăsímea p ̯ú ̯órculu̯i̯,* ***adícă*** *cu tu̯ótă pregătírea lu̯i̯* (TDO, p. 36);
(4) *Cu úna f ̯ę́érbę borhótŭ◡óla//* ***ad'ícă*** *mujlícu◡ála d'i◡prúńę* (GS, p. 158);
(5) *Aşá/ĕ că i̯ĕl,* ***ad'gíca*** *dómnu derẹ́ctor, au̯ pus lucrătórĭ îm◡pădúrea lu̯i̯ la Tihúță* (ALRT II, p. 97);
(6) *i̯e un... cîrmâc,* ***va-z-zícă****, un om mai̯ bătrín* (TDO, p. 267).

[7] Sau „apoziție descriptivă", după Irimia 1997, p. 513.
[8] Sau „apoziție denominativă" (*ibidem*, p. 513).

BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)

Este de remarcat faptul că, în textul dialectal, pe lângă apozeme, comentariile metalingvistice sunt numeroase, ele exprimând atitudinea vorbitorului față de cele comunicate. De altfel, caracterul spontan al comunicării orale explică gradul ridicat de redundanță a discursului şi prezența unor tipare/clişee lingvistice, toate aceste fenomene ducând la o anumită „dezordine" sintactică. În acest context, enunțarea metadiscursivă, care însoțeşte şi structurile apozitive, aduce explicații necesare pentru înțelegerea sau clarificarea mesajului. Asemenea construcției incidente, comentariul metalingvistic are o funcție „reparatorie", respectiv aceea de a complini, cu informații suplimentare, conținutul mesajului. Astfel, în textul dialectal se întâlnesc construcții metadiscursive de tipul *cum spunem* (*zicem*) *noi*, *(la noi) îi spune* (*zice*):

(1) *i̯erę́á şi femé i̯, cíte pátru, vătăşíță le* ***zîc̨ę́á*** (TDO, p. 117);
(2) *mesťecắm u̯oréz, ráis* ***cum zîśę́m nu̯oi̯ mai̯ d'e mult****, rai̯ş.* (Guia 2014, p. 186);
(3) *Dupa ái̯a îi̯ fac coşĉ/ťúgu, copîrşắu̯u,* ***cum zíśĕm noi̯*** (TDMA, p. 299);
(4) *şi i̯erá un fel dĕ plántă/ jiťéi̯ îi̯* ***spúne la noi̯*** (GRU, p. 57);
(5) *şî păstă cápătu griņzắlilor... puńé ̯u̯n ̯lɨ̯em*$^{n}$ *̯/* ***zî̂c̨ę́*** *cusurɨ̂ắu̯* (GS, p. 157)[9].

## 3. Considerații finale

În limba română vorbită dialectal, apoziția este întâlnită frecvent. Dincolo de aspectul morfo-sintactic, aspectul semantico-pragmatic este definitoriu pentru relația apozitivă, în cazul căreia unitățile angajate în relație devin echivalente contextual.

Apoziția trebuie privită (şi) ca un act de limbaj, ca o strategie discursivă cu o anumită intenție de comunicare: *intenția persuasivă*, care stă la baza aspectului argumentativ al discursului, dincolo de aspectul informativ şi fatic. Din perspectiva considerării anchetei dialectale ca o formă specială de comunicare, enunțurile cu structuri apozitive pot fi privite drept enunțuri de tip cooperativ, nonpolemic şi nonconflictual. Reluările prin reformulare şi completare sunt menite a provoca reafirmarea sau reconfirmarea opiniei deja existente, ele susținând discursul şi asigurând viabilitatea schimbului verbal.

De asemenea, prin caracterul emfatic şi afectiv pe care îl implică, apoziția devine un mijloc de manifestare a subiectivității în discurs.

## ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

### a) Surse

ALRT II = Emil Petrovici, *Texte dialectale.* Suplement la *Atlasul lingvistic român* II *(ALRT* II*)*, Sibiu–Leipzig, 1943.
GRU = Maria Marin, Iulia Mărgărit, *Graiuri româneşti din Ungaria. Studiu lingvistic. Texte dialectale. Glosar*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005.

[9] Pentru astfel de construcții metadiscursive, vezi şi **2.1.** a), exemplul (3), **2.3.** a), exemplul (2) şi **2.3.** c), exemplele (2) şi (4).

BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)

GS = Maria Marin (coord.), Mihai Conțiu, Bogdan Marinescu, Carmen-Ioana Radu, Marilena Tiugan, *Graiurile din Sălaj*, București, Editura Academiei Române, 2017.

Guia 2014 = Sorin Guia, *Dialectologie română. Studii şi corpus de texte*, Iaşi, Editura Vasiliana ’98, 2014.

NALR–Mold. Bucov. TD I/1 = *Noul atlas lingvistic român pe regiuni. Moldova şi Bucovina. Texte dialectale*, vol. I, partea I, Iaşi, Editura Academiei Române, 1993.

TDMA = Grigore Rusu, Viorel Bidian, *Texte dialectale din Munții Apuseni* (*comuna Ocoliş, județul Alba*), în „Fonetică şi dialectologie”, VII, 1971, p. 287–304.

TDO = *Texte dialectale. Oltenia.* Publicate sub redacția lui Boris Cazacu, de Cornelia Cohuț, Galina Ghiculete, Maria Mărdărescu, Valeriu Şuteu şi Magdalena Vulpe, Bucureşti, Editura Academiei, 1967.

Teiuş 1980 = Sabina Teiuş, *Coordonarea în vorbirea populară românească*, Bucureşti, Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, 1980.

### b) Bibliografie

Colciar 2018 = Rozalia Colciar, *Dialectologie şi pragmatică. Studii de pragmalingvistică a textului dialectal*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Ştiință, 2018.

Diaconescu 1989 = Ion Diaconescu, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale*, Bucureşti, Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, 1989.

Dimitriu 2002 = Corneliu Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române*, vol. II. *Sintaxa*, Iaşi, Editura Institutul European, 2002.

Draşoveanu 1997 = D. D. Draşoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997.

GALR 2005 = *Gramatica limbii române*, vol. II. *Enunțul*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005, p. 619–631.

GBLR 2010 = *Gramatica de bază a limbii române*, coordonator: Gabriela Pană-Dindelegan, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.

GLR 1966 = *Gramatica limbii române*. Ediția a II-a revăzută şi adăugită. Tiraj nou, vol. II, Bucureşti, Editura Academiei, 1966.

Guțu Romalo 1973 = Valeria Guțu Romalo, *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1973.

Hodiş 2006 = Viorel Hodiş, *Articole şi studii*, vol. I, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2006.

Irimia 1997 = Dumitru Irimia, *Gramatica limbii române*, Iaşi, Editura Polirom, 1997.

LRC 1978 = Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978.

Neamțu 2004 = G. G. Neamțu, *Dinamica problemelor controversate de morfosintaxă a limbii române.* Curs ținut la Facultatea de Litere a UBB din Cluj-Napoca, anul universitar 2003–2004.

Neamțu 2006–2007 = *O clasificare categorial-relațională a atributului în limba română. Cu adnotări*, în „Dacoromania”, serie nouă, XI–XII, 2006–2007, p. 111–144.

Pomian 2013 = Ionuț Pomian, *Observații pe marginea conceptelor sintactice de procaz şi profuncție în sintaxa limbii române*, în „Dacoromania”, serie nouă, XVIII, 2013, nr. 2, p. 120–131.

Teodorescu 1974 = Ecaterina Teodorescu, *Raportul apozitiv şi cel predicativ*, în „Analele ştiințifice ale Universității «Al. I. Cuza» din Iaşi”, Iaşi, 1974, p. 5–8.

Vulpe 2004 = Magdalena Vulpe, *Dialectal, popular, vorbit*, în idem, *Opera lingvistică*, I. *Dialectal, popular,* v*orbit*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2004, p. 72–78.

**BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)**

# L'APPOSITION ÉCHOÏQUE ET SES VALEURS SÉMANTIQUES ET PRAGMATIQUES DANS LE TEXTE DIALECTAL

(*Résumé*)

L'étude poursuit l'apposition de type équatif et ses valeurs sémantiques et pragmatiques dans le texte dialectal. La relation appositive est une relation d'équivalence discursive établie entre deux séquences linguistiques coréférentielles: la base (référence actuelle) et l'apposition (référence virtuelle). L'apposition précise un autre trait du référent introduit dans le discours par la base, qu'elle reprend et complète. D'une perspective pragmatique, l'apposition est un acte de langage, une stratégie discursive.

Nous avons suivi les structures appositives simples et complexes, résumatives et multiples, ainsi que des types sémantiques d'apposition et les structures à fonction métalinguistique.

**Cuvinte-cheie**: *apoziție*, *text dialectal*, *bază*, *termen secund*, *strategie discursivă*, *funcție metalingvistică*.

**Mots-clés**: *apposition*, *texte dialectal*, *base*, *terme secondaire*, *stratégie discursive*, *fonction métalinguistique*.

*Institutul de Lingvistică și Istorie Literară*
*„Sextil Pușcariu" al Academiei Române*
*Cluj-Napoca, str. E. Racoviță, 21*
*rozaliac@yahoo.com*

**BDD-A30820 © 2019 Editura Academiei**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 07:08:40 UTC)**